

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

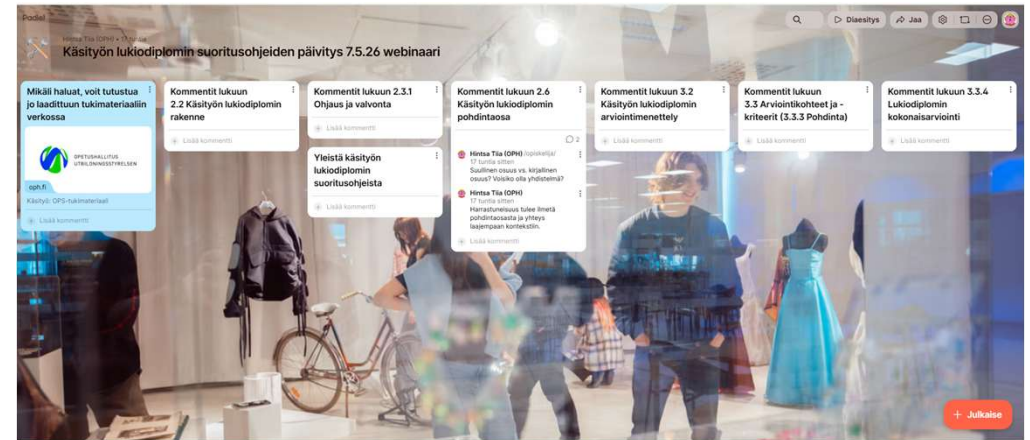
Käsityön lukiodiplomin suoritusohjeiden päivitys

Tiia Hintsa
Opetusneuvos

Luonnosten kommentointi

- Voit kommentoida luonnoksia ja ehdotettuja muutoksia suoraan padlettiin:
<https://padlet.com/opetushallitus/kasityon-lukiodiplomin-suoritusohjeiden-paivitys-7-5-26-webi-cptfjd30k35pmc1c>

Ehdotettuja päivityksiä kootusti

- Nykyinen käsityön lukiodiplomin suoritusohjevuodelta 2022
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/31893848_OPH_Kasit_yo_2022_SUOMI_22_04_27_verkkojulkaisut.pdf
- Teknisiä muutoksia lukuun 1.
- Luku 2.1 **Käsityön lukiodiplomin tavoitteet**

Käsityön lukiodiplomin keskeiset sisällöt perustuvat valittuun tehtävään, ideaan, suunnittelu- ja valmistusprosessiin sekä niiden itsearviointiin. Keskeiset sisällöt ovat

- Lukiodiplomityö: käsityötuote tai käsityöteos
- Portfolio: suunnittelu- ja valmistusprosessin kuvaus ja itsearviointitaidot
- Pohdintaosa: käsityön tuntemuksen ja erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden yhteys

Laajuus
edelleen 2 op

2.2 Käsityön lukiodiplomin rakenne

*Käsityön lukiodiplomi muodostuu käsityötuotteesta tai käsityöteoksesta sekä sen suunnittelu- ja valmistusprosessia ja itsearviointitaitoja osoittavasta portfoliosta sekä käsityön tuntemuksen ja erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden yhteyttä osoittavasta *pohdintaosasta*. (6.23 Lukiodiplomit, OPH-2263-2019; 6.20 Lukiodiplomit, OPH-2267-2019).*

Käsityön lukiodiplomin suorittamisen pohjana ovat neljän kuuden opintopisteen laajuiset käsityön lukio-opinnot.

2.3.1 Ohjaus ja valvonta

- Käsityön lukiodiplomin suorittaminen perustuu opiskelijan omiin tavoitteisiin, näkökulmiin, ratkaisuihin ja toteutustapoihin. Opiskelija suorittaa lukiodiplomin itsenäisesti Opetushallituksen antamien ohjeiden ja asettamiensa tavoitteiden mukaisesti. Opiskelija voi olla vuorovaikutuksessa opettajan ja toisten opiskelijoiden kanssa toteuttaessaan käsityön lukiodiplomia.
- Opettaja käy opintojakson alussa opiskelijoiden kanssa läpi käsityön lukiodiplomin ohjeet, lukuvuosittaiset tehtävät ja tukimateriaalit. Opiskelijalle annetaan ohjausta ja tukea käsityön lukiodiplomin suunnitteluvaiheessa. Ohjaus ja tuki voi liittyä käsityön lukiodiplomin tehtäviin, ohjeisiin ja tukimateriaaleihin tutustumiseen, ajankäytön suunnitteluun ja opintojakson käytännön järjestelyihin. Opettaja voi tukea opiskelijan ideointia ja suunnittelua esimerkiksi kysymyksillä tai aiemmin toteutettuja lukiodiplomeja esittelemällä. Opiskelija päättää käsityön lukiodiplomin toteutustavasta yhteistyössä opettajan kanssa.
- Opettaja seuraa opiskelijan käsityön lukiodiplomin suorittamisen etenemistä ja ajankäyttöä säännöllisesti. Opettaja huomioi kaikessa toiminnassaan, että käsityön lukiodiplomi on opiskelijan itsenäisesti toteuttama erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttö lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudesta.

2.4 Käsityön lukiodiplomin portfolio

- Käsityön lukiodiplomin portfolioissa opiskelija dokumentoi, kuvaa, reflektoi ja arvioi suorittamisen etenemistä; lukiodiplomin ideointia, suunnittelua, toteuttamista, kokonaisuutta, omaa oppimisprosessia ja asettamiensa tavoitteiden saavuttamista sekä valmistamaansa tuotetta tai teosta. Tavoitteena on, että opiskelija tekee portfolioissaan näkyväksi työskentelyn, ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojaan käsityölle ominaisilla tavoilla. Opiskelija osoittaa itsearviointitaitojaan työskentelynsä, oppimisprosessinsa ja tavoitteidensa toteutumisen reflektoinnilla.

2.6 Käsityön lukiodiplomin pohdintaosa (vaihtoehto 1)

Käsityön lukiodiplomin pohdintaosassa opiskelija osoittaa käsityön tuntemustaan sekä erityisen osaamisensa ja harrastuneisuutensa yhteyttä siihen. Pohdintaosassa opiskelija kuvaa omakohtaista suhdettaan käsityöhön ja osallisuuttaan sen ilmenemismuodoissa. Opiskelija tarkastelee myös erityisen osaamisensa ja harrastuneisuutensa yhteyttä lukiodiplomin alaan, sen eri muotoihin, kehitykseen ja ajankohtaisiin ilmiöihin. (Käsityökulttuurit/traditio/uudistuvat perinteet jne.) Pohdintaosa suoritetaan valvotussa tilaisuudessa lukiodiplomiopintojakson päätteeksi ennen käsityön lukiodiplomin arviointia. Opiskelijalla on käytettävissään enintään kaksi tuntia pohdintaosan suorittamiseen.

Lukiodiplomin pohdintaosassa opiskelija kuvaa, pohtii ja arvioi

- lukiodiplomiaineen (käsityön / käsityötieteen) tuntemustaan ja lukiodiplomissa osoitetun osaamisen yhteyttä siihen
- omakohtaista suhdettaan lukiodiplomin alaan ja osallisuuttaan sen ilmenemismuodoissa
- lukiodiplomiaineelle ominaisten tekstitaitojen omaksumista, hallintaa ja tarkoituksenmukaista käyttöä
- käsityön lukiodiplomin pohdintaosan suorittamistapa tai -tavat ovat ...

Ehdotettu
pilottijaksoa

Mitä ovat
suorittamisen
tavat
käsityössä?

2.6 Käsiyön lukiodiplomin pohdintaosa (vaihtoehto 2)

Pohdinta suoritetaan valvotussa tilaisuudessa lukiodiplomiopintojakson päätteeksi ennen käsiyön lukiodiplomin arviointia. Opiskelijalla on käytettävissään enintään kaksi tuntia pohdinnan suorittamiseen. Pohdinta voidaan suorittaa JOKO kirjoitustehtävänä (maksimimerkkimäärä 5 000 merkkiä) TAI samaan aikaan tallennettavana yksilöesityksenä tai ryhmäkeskusteluna 2–4 hengen ryhmissä.

Ryhmäkeskustelua edeltää puolen tunnin yksilöllinen valmistautumisaika tai puolen tunnin yhteinen valmistautumiskeskustelu, jossa osallistujat yhdessä suunnittelevat ja jäsentävät arvioitavan keskustelun kulkua ja valitsevat näkökulmia. Tallennettavan ja arvioitavan ryhmäkeskustelun kesto voi vaihdella ryhmän koon mukaan niin, että jokaisella on aikaa puhua yhteensä noin 10 minuuttia (eri vaiheissa keskustelua). Ryhmä huolehtii itse keskustelun tallentamisesta ja tallenteen toimittamisesta opettajalle ja toiselle arvioijalle. Lukion opetussuunnitelmassa päätetään, millainen pohdinta on lukiossa mahdollista suorittaa.

Pohdintaa varten opettaja voi antaa tarkempia pohdintakysymyksiä, jotka perustuvat näihin ohjeisiin.

Mitä ovat mahdolliset ohjeet?

3.2 Käsityön lukiodiplomin arviointimenettely

- Käsityön lukiodiplomin arviointi kohdistuu portfolioon, käsityötuotteeseen tai teokseen ja [pohdintaosaan](#). Opiskelijan lukiodiplomin arviointi perustuu näissä ohjeissa annettuihin arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin.
- Lukiodiplomin arvioi käsityön lukiodiplomin opettaja ja toinen käsityön asiantuntija. Kumpikin arvioija arvioi itsenäisesti portfolioon, lukiodiplomityön ja [pohdintaosan](#) sekä niiden muodostaman kokonaisuuden. Arvioija antaa arvosanan kullekin näistä osa-alueista arvosanaasteikolla 4–10. Sen jälkeen arvioija tekee oman arviointinsa pohjalta esityksen lukiodiplomista annettavaksi arvosanaksi arvosanaasteikolla 4–10.
- Käsityön lukiodiplomin osilla on lopullisessa arvosanassa seuraavat painoarvot:
 - lukiodiplomityö 1/3, portfolio 1/3 ja pohdintaosa 1/3.
 - lukiodiplomityö x/6, portfolio x/6 ja pohdintaosa x/6.

Keskusteltava
7.5!

3.3 Arviointikohteet ja -kriteerit

Esittämisen
muoto?
Rubriikki?

3.2.1 Portfolio

Suunnitteluprosessi

- **Tavoitteiden asettaminen:** valittujen lähtökohtien kuvaaminen, omien tavoitteiden perustelu.
 - **Ideointi:** alkuideoiden kehittäminen ja teeman valinta, käsityötuotteen tai -teoksen tarkoituksen määrittely, aiheen tutkiminen ja tiedonhankinta.
 - **Suunnittelu:** ajankäytön suunnittelu, visuaalinen suunnittelu, tekninen suunnittelu, käsityötuotteen tai -teoksen esteettisyys, ekologisuus, taloudellisuus ja toimivuus tuoteturvallisuus.
 - Arvioinnin kriteerit arvosanoille 10, 8, 6
- > Ei muutosehdotuksia.

Valmistusprosessi

- **Resurssien hallinta:** omat rajat tai resurssit, taloudellisuus, aikataulut.
 - **Prosessin hallinta:** työvälineiden, materiaalien, työmenetelmien ja työtapojen käyttö, työskentelyn jatkuva seuranta ja arviointi, työ- ja ympäristöturvallisuus.
 - **Itsearviointi:** käsityöprosessin itsearviointi, valmistuksessa olevan käsityötuotteen tai -teoksen jatkuva arviointi, oman oppimisprosessin ja osaamisen arviointi.
 - Arvioinnin kriteerit arvosanoille 10, 8, 6
- > Ei muutosehdotuksia.

3.3 Arviointikohteet ja -kriteerit

3.2.2 Lukiodiplomityö: Käsityötuote tai -teos

- **Kulttuurinen ulottuvuus:** esteettisyys, eettisyys, omaperäisyys, ekologisuus, ajankohtaisuus, taloudellisuus.
- **Taidollinen ja teknologinen ulottuvuus:** toimivuus, tekninen toteutus, innovatiivisuus, ergonomisuus.
- Arvioinnin kriteerit arvosanoille 10, 8, 6

-> Ei muutosehdotuksia.

3.3.3 Pohdinta

Arvioinnin kohteet

- oma suhde käsityöhön ja osallisuus sen ilmenemismuodoissa
- Käsityötieteen / käsityön tuntemus
- harrastuneisuuden ja erityisosaamisen kytkeminen käsityön kontekstiin
- käsityölle ominaisten tekstitaitojen hallinta
- lukiodiplomiprosessin hyödyntäminen/kytkeminen yleisempään pohdintaan

3.3.3 Pohdinta: Ehdotukset arvioinnin kriteereiksi

Arvosanan 10 (erinomainen) kriteerit

- Pohdinta on syvällistä, henkilökohtaisesti oivaltavaa ja taiteellisesti kypsää. Oma suhde käsityöhön / käsityötieteeseen käy ilmi vivahteikkaasti ja analyttisesti.
- Pohdinta osoittaa laajaa ja syvää käsityön tuntemusta (kirjallisuuden muodot, lukeneisuus, harrastuneisuus, kulttuuriset ilmiöt).
- Käsityön tuntemus liittyy luontevasti omaan osaamiseen. Osaaminen on suhteutettu esimerkiksi käsityön eri muotoihin, ilmenemiseen ja ajankohtaisiin ilmiöihin näkemyksellisesti ja perustellusti.
- Pohdinta osoittaa erinomaista käsityölle ominaisten tekstitaitojen hallintaa.
- Pohdinnassa on hyödynnetty oivaltavasti ja onnistuneesti lukiodiplomityönä tehtyä tuotetta tai teosta ja työskentelyyn liittyvää portfolioa.

3.3.3 Pohdinta: Ehdotukset arvioinnin kriteereiksi

Arvosanan 8 (hyvä) kriteerit

- Pohdinta on selkeää ja tarkoituksenmukaista. Omaa suhdetta käsityöhön / käsityötieteeseen on kuvattu ymmärrettävästi, mutta analyysi ei ole kovin syvällistä tai omaperäistä.
- Pohdinta osoittaa hyvää käsityön tuntemusta.
- Käsityön tuntemusta sovelletaan osin omaan harrastuneisuuteen. Yhteydet ovat johdonmukaisia mutta vaihtelevan syvällisiä.
- Opiskelija kytkee osaamistaan käsityöhön ja sen eri ilmiöihin melko selkeästi, mutta tarkastelu on osin yleisluontoista.
- Pohdinta osoittaa hyvää käsityölle ominaisten tekstitaitojen hallintaa.
- Pohdinnassa on hyödynnetty jonkin verran lukiodiplomityönä tehtyä tuotetta tai teosta ja työskentelyyn liittyvää portfolioa.

3.3.3 Pohdinta: Ehdotukset arvioinnin kriteereiksi

Arvosanan 6 (kohtalainen) kriteerit

- Pohdinta on yleisluontoista, kuvailevaa tai hajanaista. Oma suhde jää pintatasoiseksi eikä pohdinta syvene.
- Käsityön tuntemus on perustasolla. Yhteydet käsityön eri ilmiöihin ja tuottamisen muotoihin ovat satunnaisia tai pinnallisia.
- Yhteydet käsityön toimintakenttään ovat hajanaisia tai ohuita. Tarkastelu jää toteavalle tasolle.
- Pohdinta osoittaa vaihtelevasti käsityölle ominaisten tekstitaitojen hallintaa.
- Pohdinnassa on hyödynnetty vain vähän lukiodiplomityönä tehtyä tuotetta tai teosta ja työskentelyyn liittyvää portfolioa.

3.3.4 Lukiodiplomin kokonaisarviointi Arviointi prosessina

Lukiodiplomi arvioidaan kokonaisuutena:

Prosessi (Käsityön lukiodiplomityö)
Tuotokset (Portfolio ja pohdintaosa)
Itsearviointi (Portfolio ja pohdintaosa)

→ pitkäkestoinen näyttö

→ tarvitaanko erillinen painotus osa-alueille?

3.3.4 Lukiodiplomin kokonaisarviointi

Käsityön lukiodiplomin arviointi perustuu kolmen eri osa-alueen arviointiin seuraavin painotuksin: - - .

Lopullisen arvosanan antamisen tukena ovat seuraavat koko lukiodiplomityötä koskevat arvioinnin kohteet ja kriteerit.

Arvioinnin kohteet

- **Arvioinnin kriteerit**
- Arvosanan 10 (erinomainen) kriteerit
- Arvosanan 8 (hyvä) kriteerit
- Arvosanan 6 (kohtalainen) kriteerit

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos

Tiia Hintsa

